

המציאות היהודית

יג אייר - יד סיון תשס"ז • כתב-עת של איחוד הקהילות היהודיות ברומניה

יום ירושלים

במלאת 40 שנה לאיחוד ירושלים, חגגו אירוע זה בטמפל קורל. בין הנוכחים - שגרירת ישראל ברומניה דר' רודיקה גורדון ראדיאן. באירוע נאמו דר' אורל ויינר יו"ר הפדרציה של הקהילות, אינג' ז'וסה יאקובסקו יו"ר בני-ברית ברומניה, ואינג' טיבריו רוט יו"ר התנועה הציונית ברומניה ויו"ר הקהילה היהודית בברשוב. כל הנואמים ציינו את המשמעות של האיחוד לישראל בפרט וליהודי העולם בכלל. לרגל האירוע שלחו איגרות ברכה הרב הראשי ליהודי רומניה מנחם הכהן, וראשי הכנסיות ברומניה ובבוקרשט. מקהלת הקהילה של בוקרשט הציגה תכנית עשירה ויפה.

שבועות 5767 בטמפל קורל מבוקרשט

חג השבועות 5767 בטמפל קורל, היה מלא בפרחים ונחגג בנוכחות ההנהלה של הפדרציה, הקהילה מבוקרשט וציבור גדול. הרב רפי שוחט דיבר על משמעות החג ועל עשרת הדיברות - שהם לאורך כל הדורות הבסיס לאנושות. מחובתנו, אמר, שבזמן שאנו חוגגים את קבלת התורה, נתפלל למנוחת הנשמות שאינן איתנו פיזית, אבל הן בנשמה שלנו. אלה היו דבריו של הרב רפי שוחט לפני תפילת יזכור. את התפילה נשא יאני קוש עם החזן הראשי יוסף אדלר והמקהלה של טמפל קורל, ששרה בניצוחו של מקסימיליאן קרטז.

האספה הכללית של הפדרציה של הקהילות היהודיות ברומניה

בפעם הראשונה לאחר הבחירות משנת 2005, התקיימה האספה הכללית של הפדרציה של הקהילות היהודיות. באספה נכחו: שגרירת ישראל ברומניה דר' רודיקה גורדון, הרב הראשי מנחם הכהן, ג'ורג' דינר המנהל האזורי של הג'וינט וישראל סאבאג - נציג הג'וינט ברומניה. היו דיונים סביב הסקירה והנתונים שהציג יו"ר הפדרציה דר' אורל ויינר, בנושא ההטבות בעזרה הסוציאלית, החינוך היהודי, המאזן הכספי לשנת 2006 והתכנית לשנת 2007. כמו-כן דנו גם בתכנית התמיכה של הפדרציה מקרן "קאריטאטיה". הנושא שדובר בו באספה יותר מכול היה ההטבות בעזרה הסוציאלית. משתתפי האספה דרשו להשתמש בכספים מהקרן "קאריטאטיה" בצורה אחראית והציעו להשקיע חלק מהכספים כדי שיביאו רווחים. יו"ר הקהילות השונות, שאינם חברים בהנהלה, הציגו את פעילותם.

ארכיטקטים יהודיים מרומניה

בירחון זה אנו מציגים את חלקם של הארכיטקטים היהודיים בארכיטקטורה המודרנית של רומניה. הארכיטקטים היהודיים מרומניה השפיעו במאה ה-20 על התפתחות הארכיטקטורה המודרנית במדינה בפרט ובאירופה בכלל; עבודותיהם החשובות מעידות על מחשבה מקורית ומיוחדת.

מסר הרב מנחם הכהן הרב הכולל לקהילות יהודי רומניה לחגיגות ה-40 של יום ירושלים

הדורות ובכל תפוצות ישראל, מלשאת את עיניהם אל ירושלים, אליה הם מכוונים את תפילותיהם, ובפיהם משאלת לבם להביאם

לירושלים לראות בבניינה ותפארתה... היום אנו חוגגים היום ארבעים שנה לשחרורה של ירושלים ולאיחודה... הרבה תמורות וחליפות עברו על ירושלים מיום חורבנה לפני כ-אלפיים שנה ועד לשחרורה במלחמת גבורה של חיילי צה"ל הצנחנים, במלחמת ששת הימים בשנת 1967... במשך כל הדורות מאז חורבן ירושלים וגלות עם ישראל מארצו התפללו היהודים וביטאו את ערגתם לירושלים בצירים דמיוניים של ירושלים על קירות בתי הכנסת ובשערי הספרים שלהם, ערגתם לגאולה מצאה ביטוי עמוק לירושלים בקריאה: "לשנה הבאה בירושלים הבנויה"... זה היום עשה ה' נגלה ונשמחה ב, אנו חוגגים עם מדינת ישראל ועם ישראל בכל ארצות פזוריהם את יום שחרורה ואיחודה של ירושלים. ביום זה נישא עינינו בתפילה לשוכן במרומים: "פרוש סוכת שלום עלינו ועל עמך ישראל ועל העולם כולו ועל ירושלים עיר הנצח והשלום".

מאז ומקדם, היתה ירושלים היא העיר המקודשת והנערצת ביותר במסורת היהדות, הערצה שהשתרשה אחר כך גם במסורת

שאר הדתות הגדולות בעולם. נביאי ישראל שרו לה שירי הלל ושגב וקשרו לה כתרים על קדושה ויופי, חכמינו הקדמונים הפליגו בשבחה ומנו בה את כל המעלות והסגולות המופלאות שבעולם. הם ראו בה את נקודת-המוקד של העולם והיסוד שעליו הוא מושבת. "ירושלים - טבור העולם", קבעו חז"ל (סנהדרין ל"ז)... מרוב חיבתה של ירושלים מרובים גם שמוותיה וכינוייה, שכולם באים להביע את גודל קדושתה וחשיבותה לעמנו מבחינה דתית ולאומית. בתנ"ך מוזכר השם ירושלים שש מאות ששים ושתיים פעם, תוך כדי תיאור תולדותיה וקורותיה של העיר... גם לאחר חורבנה לפני כ-2000 שנה לא נותק הקשר בין ירושלים לבין עם ישראל בגלות, אשר נשבעו "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני, תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרני אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי", (תהילים קלז ה-ו)... מאז ועד היום לא חדלו היהודים בכל

חגיגת "אירודאיקה" - רעיון מצוין

אנו מפרסמים בגיליון זה שני ראיונות הקשורים לחגיגות "אירודאיקה" העומדות להתקיים בסיביו ב-42 - 72 ביוני ש.ז. הראיון הראשון התקיים עם המארח של החגיגה - יו"ר הקהילה היהודית מסיביו, אינג' אוטו דוטש: בדבריו הדגיש אינג' אוטו דוטש את הערכתם הרבה של אנשי סיביו לאמנות היהודית. הוא גם ציין את התרומה של יהודי סיביו לתרבות ולציביליזציה הרומנית, ואת העזרה שהם מקבלים, ולא בכדי, ממשדד התרבות והדתות ומהעירייה. הראיון השני הוא עם דר' אירינה קאזל, ממארגנות החגיגה, שדיברה על המטרה הראשונה והחשובה - ההתקרבות לנושא היהודי באמצעות ציור, שירה, תאטרון, ספר ועוד - חגיגה זו, אמרה, תהיה כהצגת בכורה ברומניה.

מאה שנה להולדתו של מיחאיל סבסטיאן - 1907 - 2007

לאותם הקשורים רוחנית לירושה היצרנית של סבסטיאן - מערכת "ד.א." יוזמת מחקר בזמן שנותר עד למלאות המאה. החל מירחון זה אנו מקדישים תוספות מיוחדות על פעולותיו בשטחים שטרם נחקרו.

בירחון זה אנו מפרסמים מאמר על פעולות החידוש של המעון "רוזן" - תכניתם של הצוות החדש של הג'וינט (מנהל אזורי ג'ורג' דינר המיוצג באופן תמידי ברומניה על ידי ישראל סאבאג עם הפדרציה יחד), וריאיון עם משנה המנהל D.A.S.M. גברת אטיליה גוליאס, הממונה מטעם ההנהלה של הפדרציה ומטעם יו"ר הפדרציה כמנהלת המעון במטרה להפוך אותו ממעון בית חולים למעון

מעון "אמליה ודר' משה רוזן" מתחדש

לזקנים. הארגון מחדש נעשה בידי צוות המורכב ממנהל המחלקה לעזרה סוציאלית אינג' נילו ארונוביץ, ד"ר אלכסנדר אליאס, ישראל סאבאג ואטיליה גוליאס. כדי להבטיח את טיפולם של אלה שכבר מאושפזים, בין שהמדובר בחולים במחלה נפשית ובין שהמדובר בחולים ללא יכולת לנוע, יהיו ארבע רופאים, אחות ראשית, וצוות רפואי שיעבוד ויגיש עזרה בשלוש משמרות. הרופאים המשפחתיים יבקרו את החולים פעמיים בחודש לפחות. התרופות יישגו על סמך המרשמים. חוץ מהביקור חינוך יהיו בדיקות שיקבלו נגד תשלום במרפאות הסביבה. בשעת הצורך, במקרים דחופים, יהיו קשרים ישירים עם רופאים מומחים בבתי חולים.